

MINVOS - MREŽA IZOBRAŽEVALNIH NEVLADNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Mag. Vanja Jus, mag. Peter Cokan

Evropski inovacijski center Univerzum Minerva izobraževalno razvojni zavod Maribor /
European Innovation Center Univerzum Minerva Maribor

Fax: 059 055 576, Vanja.Jus@umi.si, Peter.Cokan@umi.si, <http://www.umi.si>,

Povzetek: Mreža MINVOS je najštevilčnejša vseslovenska mreža nevladnih organizacij s področja izobraževanja in usposabljanja v Sloveniji. Posebnost mreže je težnja k vključenosti nevladnih organizacij s področja izobraževanja in usposabljanja iz cele Slovenije ter težnja k vključitvi najširšega spektra specialnih NVO (izobraževalni zavodi, društva, ustanove) in NVO s področja izobraževanja in usposabljanja, ki delajo z različnim spektrom prebivalstva. Članstvo v mreži MINVOS je brezplačno in je tako dostopno za vse nevladne organizacije v Sloveniji (Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Javni razpis za izbor operacije se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov; razvojne prioritete »Institucionalna in administrativna usposobljenost«; prednostne usmeritve »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.). Z združevanjem in sodelovanjem se želi v Mreži MINVOS doseči, da bo nevladni sektor na področju izobraževanja in usposabljanja s sodelovanjem na nacionalni ravni postal konstruktiven, nepogrešljiv partner državi in gospodarstvu, ter to, da se okrepi vloga progresivnega družbenega akterja, ki bo predstavljal pomembnejšo dopolnitev in alternativo javnemu sektorju na tem področju. Prav zaradi tega, ker je Mreža MINVOS povezovalna organizacija in "servis" za nevladno - izobraževalni sektor, je izrednega pomena, da v svojem delovanju diha v duhu družbene odgovornosti. V Mreži MINVOS vlada zavedanje, da je potrebno usmerjati delovno energijo v korist mreže in članic, njenih deležnikov in širše okolice. V mreži se redno izvajajo usposabljanja in izobraževanja, informiranje, ustvarjajo se dobri delovni pogoji, primerno plačilo in odgovorne prakse zaposlovanje. Pri tem pa je Mreža MINVOS tesno vpeta v lokalno, nacionalno in mednarodno okolje, sodeluje z drugimi partnerji in dosledno upošteva človekove pravice in okoljske vidike. Mreža MINVOS je zglebna, krovna organizacija, ki se trudi in se bo še naprej zavzemala za dvig kulture družbene odgovornosti v Sloveniji in širše.

Ključne besede: mreženje, nevladne organizacije, izobraževanje, povezovanje, družbena odgovornost, Slovenija

MINVOS - NETWORK OF EDUCATIONAL AND TRAINING NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS OF SLOVENIA

Abstract: Network MINVOS is most numerous pan-Slovenian Network of NGOs in the field of education and training in Slovenia. Specialty of the Network is a tendency towards the involvement of NGOs in the field of education and training from Slovenia and the tendency towards integrating the broadest spectrum of specialized NGOs (educational institutions) and NGOs in the field of education and training, working with different spectra of the population. Membership in the network MINVOS is free of charge and that is why: available for all non-governmental organizations in Slovenia (Operation is partially funded by the European Union through the European Social Fund. The public tender for the selection of the operation is carried out within the framework of the Operational Programme Human Resources Development; development priority "Institutional and administrative Capacity", "policy

priorities"; "Promoting the development of non-governmental organizations, civil and social dialogue."). By combining and cooperation, the Network MINVOS wishes to become constructive, an indispensable partner in the field of education and training, which will provide an important supplement and alternative to the public sector in this field. In Network MINVOS it is crucial to work in the spirit of social responsibility, because this network is connecting more and more organization and it is also a "service" for the education NGO sector. The Network MINVOS has also awareness of the need to steer the work energy for the benefit of the network and its members, its stakeholders and the wider society. The Network regularly carries out training and education, information, creates good working conditions, a decent pay and responsible employment practices. In doing so, the Network MINVOS is closely involved in local, national and international environment, cooperates with other partners and takes full account of human rights and environmental aspects. The Network MINVOS is exemplary, an umbrella organization that is trying and will continue to strive to raise the social responsibility culture in Slovenia and abroad.

Key words: networking, NGOs, education, integration, social responsibility, Slovenia

1. Uvod

Po podatkih Centra nevladnih organizacij Slovenije (CNVOS) je bilo do 31. januar 2015 registriranih preko 26.000 NVO. Iz evidenc Agencije Republike Slovenije za javnopravne storitve (AJPES 31.1.2015) pa je razvidno, da daleč največji delež med vsemi nevladnimi organizacijami pripada društvom, ki jih je nekaj manj 90 %. Najmanj – to je zgolj 0,9 % – je ustanov, medtem ko je zavodov 9,6%. V zadnjih petih letih se je najbolj povečal delež zavodov, saj jih je bilo leta 2009 manj kot 7 % vseh NVO. Iz leta v leto je več nevladnih organizacij in prav zato je izrednega pomena, da se v vse pore nevladnega sektorja razleze tudi prepomembno zavedanje o družbeni odgovornosti.

Pomembnosti družbene odgovornosti se, že od ustanovitve zavoda, zaveda EIC Univerzum Minerva Maribor. Zaposleni in ostali vpeljeni v procese zavoda vedo, da so poleg ustvarjanja dobrih poslovnih rezultatov pomembne tudi stvari, ki zaposlenim in prebivalcem v okolju omogočajo bogatejšo, bolj kakovostno in lepše življenje. Trudijo se, da družbeno odgovornost vpeljujejo v vse procese in aktivnosti zavoda. Posledica dobrega delovanja na tem področju je med drugim tudi to, da so dobitniki nagrade HORUS za leto 2013 in priznanja HORUS za leto 2014.

2. EIC Univerzum Minerva Maribor - nosilec Mreže MINVOS

Eden izmed projektov EIC Univerzum Minerva Maribor, je projekt MINVOS - mreža nevladnih izobraževalnih organizacij Slovenije. Projekt MINVOS je bil že tretjič zapored izbran na javnem razpisu in tako se z veseljem ponasajo z napisom: 'Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada'. Javni razpis za izbor operacije se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov; razvojne prioritete »Institucionalna in administrativna usposobljenost«; prednostne usmeritve »Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij, civilnega in socialnega dialoga«.

Vrednote, na katerih temelji delo EIC Univerzum Minerva Maribor in jih udeležujejo tudi v vsakodnevnem delovanju Mreže MINVOS, najlažje opišejo s pomočjo akrostiha oz. termina »PODPORA«, ki izhaja iz poslanstva Univerzum Minerva; pri tem posamezne črke besede 'podpora' pomenijo naslednje zaveze za delovanje zavoda:

- P poštenost in transparentnost do vseh fizičnih in pravnih oseb.
- O odličnost delovanja v skladu s certifikati kakovosti vodenja v vseh pogledih delovanja.
- D dolgoročnost ter demokratičnost delovanja.
- P partnerstvo in podpora do vseh deležnikov.

- O odprtost do iskanja novih rešitev za trajnostno obvladovanje sprememb.
- R razumnost, ki se odraža v profesionalnosti delovanja na vseh ravneh.
- A ambicioznost v smeri iskanja rešitev za izboljšanje kakovosti življenja in blaginje ljudi.

3. Mreža MINVOS, mreža izobraževalnih nevladnih organizacij Slovenije

Kot nosilec Mreže MINVOS, EIC Univerzum Minerva Maribor, združuje preko 190 nevladnih izobraževalnih organizacij iz vse Slovenije in kot strukturna nosilna organizacija prevzema odgovornost, da bo v svojem delovanju zgled in zagon za vse ostale organizacije. To pomeni, da je obenem priložnost, da vpeljujejo dobre prakse in ena izmed dobrih praks je vpeljevanje zavedanja družbene odgovornosti v organizacijo. Med izvajanjem projekta ugotavljajo, da se stanje NVO sektorja v Sloveniji počasi izboljšuje zaradi vlaganja v razvoj NVO sektorja. K izboljšanju sektorja z dejavnostmi in aktivnostmi prispevala tudi mreža MINVOS, ki je na področju izobraževanja in usposabljanja naredila večje premike glede ovir za delovanje in sicer je s svojim aktivnim delovanjem pripomogla k:

- Razvitejši podpori izobraževalnim NVO-jem na ravni informiranja, posvetovanja, vključevanja, sodelovanja in povezovanja, predstavnštva in razvoja za delovanje NVO vitalnih struktur ter usklajenosti delovanja sorodnih NVO v vsebinski mreži.
- Boljšemu razumevanju in poznavanju javnosti vloge izobraževalnih NVO.
- Boljši ozaveščenosti gospodarstva in medijev o vlogi, pomenu in doprinosu NVO.
- Večji stopnji ozaveščenosti ljudi o vlogi in funkciji nevladnih organizacij.
- Povezanosti nevladnega sektorja s področja izobraževanja in usposabljanja in skupnemu nastopanju.
- Zagotovitvi znanj oz. centra znanj za nevladne izobraževalne organizacije.
- Vpeljevanju družbene odgovornosti v nevladni sektor v Sloveniji.
- Boljšemu civilnemu dialogu z državo in gospodarstvom.
- Urejanju priznavanja znanj in kompetenc pridobljenih v NVO.

Ugotavljajo, da se je NVO sektor v Sloveniji v zadnjem desetletju pospešeno razvijal zaradi vlaganja v razvoj NVO sektorja, vendar je položaj nevladnih organizacij v Sloveniji žal še vedno slab in je daleč za razvitostjo NVO sektorja v EU. Slednje je še posebej očitno, če razvitost nevladnega sektorja merimo s kazalci števila oziroma deleža zaposlenih v sektorju glede na vse zaposlene v državi ter prispevka prostovoljcev v razmerju do zaposlenih. Vendar še zdaleč ni vse črno. Na to lahko pogledamo kot na odlično izhodišče, da se gradi uspešen sistem nevladnih organizacij, ki bodo med drugim temeljile na družbeni odgovornosti.

4. Družbena odgovornost v nevladnih organizacijah

Povezane NVO lažje dosežejo, da postanejo nepogrešljiv partner pri zagovorništvu in civilnem dialogu in da bo postalo samoumevno, da se bo pri pripravi in sprejemanju politik s področja izobraževanja in usposabljanja vključevala civilna družba. V Mreži MINVOS verjamejo, da se bodo NVO-ji in mreže razvili do točke, ko bodo znali učinkovito voditi zagovorništvo z vsemi aktivnostmi, ki so namenjene promoviranju in uveljavljanju nekega prepričanja, stališča, vrednot, odločitev, sprememb... in se bodo znale uspešno zavzeti za ustrezne pogoje delovanja in razvoja nevladnih organizacij nasploh. Poleg zagovorniške vloge se bo okrepila tudi storitvena vloga, saj bodo izobraževalne nevladne organizacije v večji meri postale izvajalke javnih storitev; pri tem si razlagajo, da med javne storitve sodijo vse tiste storitve, s katerimi država zagotavlja uresničevanje temeljnih ustavnih pravic za vse svoje prebivalce in za to praviloma uporablja javna sredstva. Za zagotavljanje javnih storitev je namreč dolžna skrbeti država, kar pa ne pomeni, da jih mora sama v celoti tudi izvajati.. Pri tem pa je pomemben dejavnik upoštevanja družbene odgovornosti, saj ni bolj primerne časa za postavljanje stebrov družbene odgovornosti, kot je čas vpeljevanja novih storitev.

V želji, da se vse planirane aktivnosti izvedejo in dosežejo kar se da visoko raven, Mreža MINVOS aktivno nadaljuje skladni razvoja družbene odgovornosti v nosilni organizaciji, njenih partnerjih in organizacijah članicah.

5. Družbena odgovornost v Mreži MINVOS

Smernice za družbeno odgovornost v ISO 26000 jemljejo kot izvrstno izhodišče za vse, ki delajo na tem, da se družbena odgovornost zlije v vse družbene pore. Smernice ponujajo na pladnju priložnost za morebitno družbeno inovacijo za pot do večje družbene odgovornosti. Ob tem jemljejo družbeno odgovornost organizacij kot posledico njenih družbeno odgovornih posameznikov, ki je posledično ogledalo organizacije, njenega razvoja, delovanja, njenih uporabnikov in širše družbe. Kot je povedano zgoraj, so osnova za razvoj družbene odgovornosti dobri zgledi in dobro opravljene testi na življenjskih preizkušnjah. To je tisti del, ki ga Mreža MINVOS "izkorišča" in prispeva k promociji in širjenju družbene odgovornosti v nevladnem sektorju.

V svojem delovanju se v mreži trudijo, da širijo razumevanje in uporabo tega standarda v povezavi z družbeno odgovornostjo posameznikov v vseh njihovih vlogah, kot so na primer: državljan, član družine, zaposleni, član strokovnih skupnosti, potrošnik, član krajevne in širše skupnosti, delavec/prostovoljec. Ta del je dokaj preprost, saj Standard prinaša jasne poglede o mnogih od teh vlog in izhodišča za družbeno odgovorno razmišljanje in ravnanje. Delovanje na področju širjenja in promocije družbene odgovornosti je, v okviru delovanja mreže MINVOS, razdeljeno najmanj na dva dela. En del tangira organizacije (nosilna organizacija projekta, članice mreže in drugi deležniki, ki so povezani v organizirano skupino), drugi del pa posameznike, ki so del organizacij in skupin. Zavedajo se namreč, da družbo tvorijo posamezniki, ki so gonilo sprememb.

V prvi vrsti se nosilna organizacija Mreže MINVOS zavzema, da vsaka posamezna organizacija spozna, da je družbena odgovornost del osnovnega delovanja vsake NVO. Nadalje širi vedenje, da vsak od nas (kot del skupine ali kot individualna oseba) spozna, česa ne sme oziroma kaj sme. To mora vsak ponotranjiti, spoznati in upoštevati. Odgovornosti se moramo zavedati, da jo lahko upoštevamo. Tako na primer lahko posameznik najprej sprejme odgovornost, da bo prijazen do soljudi in potem začne to udejanjiti. Tako postane odgovornost vrlina in posameznik ter organizacija se pričneta zavedati, da s svojim delovanjem lahko tudi škodujemo posameznikom ali družbi. Ko doseže posameznik raven osebnega zavedanja, da je odgovoren zase, za soljudi in družbo, potem se zave, da je del kolektiva in da skupaj lahko prispeva k boljši družbi, boljšim posameznikom in boljši skupnosti ljudi. To je točka preloma, ki jo želijo doseči, saj se s tem zavedanjem prične posameznik zavedati koristnosti svojih dejanj, dela svoje organizacije in prevzame odgovornost za morebitne škodljive vplive svojega dela in dela svoje organizacije. K temu nagovarjajo tudi smernice standarda ISO 26000.

6. Aktivnosti Mreže MINVOS za družbene odgovornosti v NVO

Poleg redno zastavljenega dela (zagovorništvo, mreženje in storitvene dejavnosti) Mreža MINVOS aktivno pristopa k širjenju družbene odgovornosti v NVO. Delovanje nosilne organizacije EIC Univerzum Minerva Maribor in članske organizacije se sistematično lotevajo družbene odgovornosti na več področjih:

- *Osebnostna rast posameznikov.* Mreža MINVOS ponuja usposabljanja in izobraževanja za osebno in organizacijsko rast posameznika. Mreža se trudi, da so usposabljanja in izobraževanja dostopna in primerna za vse. Tako si lahko posamezniki in organizacije sami izbirajo znanja, ki jih potrebujejo. Ob tem so jim na voljo svetovalci in mentorji, ki jih usmerjajo ob morebitnih nejasnostih. Na takšen način dosežejo, da tisti, ki potrebujejo znanje in tisti, ki iščejo znanje dobijo kar potrebujejo.
- *Kakovost ponujenih storitev organizacije.* Mreža MINVOS je razvila certifikat kakovosti MiQ®, s katerim spodbuja in dviguje kakovost izobraževalnih storitev NVO v Sloveniji. Nagrada za sledenje kvaliteti izvedenih storitev in dejavnosti je naziv "Ambasador znanja"®, ki ga lahko pridobi NVO, ki se prijavi na transparentni letni razpis in dokaže, da je usposabljanja in izobraževanja izvajala v skladu z zahtevami mreže MINVOS.
- *Področje nezaposlenosti.* V okviru rednega delovanja Mreže MINVOS ponujamo zainteresiranim posameznikom, da pristopijo k mreži MINVOS na način, ki je njim blizu. Preko prostovoljskega dela lahko spoznajo delovanje organizacije, ponudijo svoje znanje organizacijam, si pridobijo izkušnje in reference in so tako bolj konkurenčni na trgu dela.
- *Varovanje ranljivih skupin.* Mreža MINVOS spodbuja mreženju različnih organizacij. Pri prijavih na razpise ali pri rednem delu skrbijo, da se enakomerno zastopa ženske in moške kvote, da se upoštevajo vidiki zaposlovanja, vključevanja invalidov in drugih ranljivih skupin.

- *Področje varovanja okolja.* Mreža MINVOS spodbuja vse zaposlene, prostovoljce, da se na delo prevažajo s kolesom, uporabljajo javni prevoz in, če je nujno potrebno, uporabljajo lasten prevoz ter pri tem iščejo rešitev, da se več ljudi združi in pelje skupaj. Mreža MINVOS spodbuja ločevanje odpadkov in že več let odpadni papir odvaža v vrtec, ki ga uporabijo za ustvarjalne delavnice.
- *Zelena in ozelenjena delovna mesta.* Mreža MINVOS se zavzema in aktivno sodeluje pri promociji zelenih delovnih mest. V svojem delovanju podpira ozelenitev obstoječih delovnih mest.
- *Mreženje.* Mreža MINVOS povezuje preko 190 NVO iz cele Slovenije. Na takšen način spodbuja sodelovanje med NVO, izmenjavo mnenj, izkušenj in znanj. Na skupni imenovalec dajejo različne organizacije, ki skupaj tvorijo izobraževalni grozd in tako sinergijsko ponujajo široko paleto kakovostnih storitev

7. Zaključek

Družbena odgovornost je v prvi vrsti zavedanje posameznika, da naredi brez zlorabe nekaj dobrega zase in posledično za družbo. Pri tem je pomembno, da s svojim delovanjem ne posega v pravice soljudi. Na drugi ravni lahko posameznik v organizaciji prispeva k dobremu delovanju, uspešnosti in konkurenčnosti in ob tem sledi normam družbene odgovornosti in prav tako na tem področju ne posega v pravice soljudi in drugih organizacij. Dobra energija, sinergija povezovanja in upoštevanje Smernic za družbeno odgovornost ISO 26000 so vodilo za nadaljnje delo Mreže MINVOS. S tem "prispevkom" želijo udejanjiti družbeno odgovornost v NVO sektorju v Sloveniji in širše.

Uporabljena literatura:

Cokan, P. (2014), Mreža MINVOS, projektna dokumentacija, Maribor.

Temelji družbene odgovornosti podjetij (2015), <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=976&langId=sl>.

CNVOS, Analiza NVO (2015), http://www.cnvos.si/articles?path=/arhiv_spletne_strani/analize_nvo_sektorja